

TALKSCAPES

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES
BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

COLEGIUL NAȚIONAL ECONOMIC
"ANDREI BĂRBĂNTEANU"
BRAȘOV

EYLIL - European Youth Landscape Interpretation Lexicon

“Европейският Младежки Пейзажен Интерпретационен Лексикон” е многоезичен тълкувателен речник на европейските младежки пейзажи, разработен в рамките на дейностите по проекта Erasmus+ TALKSCAPES и върху някои подходящи казуси за ежедневни пейзажи и пейзажи, както градски, така и селски.

Чрез съвместното разработване на този лексикон учениците и учителите подобриха собствената си способност да описват, анализират, обсъждат и разказват собствените си пейзажи от ежедневието и по този начин собствените си социално-културни конфигурации и съответните общности, както на връстници, така и на възрастни и възрастни хора. По-специално, чрез практическо използване на различни национални езици, общността TALKSCAPES е „маркирала“ пейзажи и е идентифицирала различни социално-културни и икономически компоненти, критични елементи и потенциал по отношение на социалните иновации.

Този лексикон ще бъде постоянно прилаган и актуализиран от образователните общности на партньорските училища на TALKSCAPES, представлявайки общо „дигитално място“, позволяващо на европейската младеж да наблюдава и обсъжда решаващата роля на европейските „пейзажни конфигурации“ като „агенти на социално-културно посредничество“, включване, изграждане и развитие на идентичност, защита на етичните и естетически ценности и устойчиво развитие.

Лексиконът е структуриран върху три различни теоретични и концептуални области:

1. основни понятия, свързани с възприемането и разбирането на ландшафта;
2. основни понятия за описание на ландшафта и цифрово картографиране;
3. макрокатегории и типове пейзажи от ежедневието (TALKSCAPES).

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

1. ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ, СВЪРЗАНИ С ВЪЗПРИЕМАНЕТО И РАЗБИРАНЕТО НА ЛАНДШАФТА

1.1	Общо благо	Добро споделяне и признато като такова от всички членове на конкретна общност. То се задължава да го управлява и да се грижи за него в свой интерес, но и в този на бъдещите поколения.
1.2	Културни ценности	Набор от културни и ландшафтни блага, които представляват богатството на дадено място и неговото население и които имат особен художествен, исторически или етно-антропологичен интерес.
1.3	Културен басейн	Антропно пространство и географски контейнер на културни взаимоотношения, социално-икономически действия и конструкции на идентичност, споделени от общност.
1.4	Културно разнообразие	Уникалност и множественост на идентичностите на групите и обществата, съставляващи човечеството.
1.5	Културно наследство	Набор от ресурси, наследени от миналото, които населението идентифицира, независимо от това кой ги притежава, като отражение и израз на техните постоянно развиващи се ценности, вярвания, знания и традиции, съгласно определението, залегнало в „Рамковата конвенция на Съвета на Европа за стойността на културното наследство за обществото“.
1.6	Културна идентичност	Набор от особености на култура или група, който позволява на индивидите да се идентифицират като членове на тази група, но също така да се разграничат от други културни групи. Културната идентичност включва толкова разнообразни аспекти като езика, системата от ценности и вярвания, традиции, обреди, обичаи или поведение на дадена общност.

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

1.7	Екосистема	Набор от живи организми (биотични фактори) и нежива материя (абиотични фактори), които взаимодействат в дадена среда, образувайки самодостатъчна система в динамично равновесие.
1.8	Околен свят	Физическо пространство и комплекс от физични, химични и биологични фактори, в които живее даден организъм (човек, животно, растение). По отношение на човека, околната среда също представлява набор от социални, морални, културни, исторически и икономически условия, в които индивидът живее и които допринасят за определянето на човешките общества и общности.
1.9	Екологична единица	Елементарно и дефинирано пространство, подходящо за извършване на дейности, съвместими една с друга.
1.10	Наследствена общност	Общност, съставена от хора, които придават стойност на специфични аспекти на културното наследство, което желаят, в контекста на обществени действия, да запазят и предадат на бъдещите поколения, както е залегнало в „Рамковата конвенция на Съвета на Европа за стойността на културното наследство“. Наследство за обществото“ (CETS № 199).
1.11	Исторически център	Част от обитаван център с по-древна формация, обикновено подложен на специална защита, за да се гарантира опазването на исторически, художествени и екологични свидетелства.
1.12	Хидрографски басейн	Област, ограничена от топографски вододел за събиране на водите, които текат по повърхността на почвата и се сливат към конкретно приемно водно тяло, което дава името на самия басейн.
1.13	Забележителност	Точка от геоморфологичен, географски, исторически, социокултурен интерес в рамките на даден ландшафт.
1.14	Пейзаж	Част от територията, възприемана от човека въз основа на специфични характеристики, произтичащи от

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

		взаимодействието между природни и човешки фактори и техните взаимовръзки.
1.15	Пейзажна единица	Териториална област, която представя специфични, отличителни и хомогенни характеристики на формирането и еволюцията, както в антропоген, така и в естествен смисъл.
1.16	Местна общност	Социална група, която живее в определена територия, призната за своя собствена, в рамките на която присъстват и са активни всички аспекти на асоциативния живот.
1.17	Морфологичен ред	Морфологична конформация на земната повърхност, т.е. формите, които изграждат релефа на територията, във връзка с нейните литоложки характеристики и агентите, които са я оформили.
1.18	Естествено пространство	Част от територия, характеризираща се с наличието на значителни природни и екологични ресурси.
1.19	Околоградско пространство	Част от територия, разположена в покрайнините на града и която, въпреки че не се използва за градско развитие, не се използва дори за селски дейности.
1.20	Място на сърцето	Място, на което индивид или група от хора приписва определена стойност, свързана с емоциите и спомените, които то припомня и които го правят специално отвъд обективната му стойност.
1.21	Публично пространство	Място, характеризиращо се с колективна социална употреба, където всеки има право да се движи, да остане, да се среща с други и да води диалог.
1.22	Селски район	Част от територия, характеризираща се с наличието на селища и дейности, свързани със земеделското използване на територията.
1.23	Територия	Географска област или част от земя с променлива степен, която съставлява юрисдикционна, административна единица.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TALKSCAPES

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES
BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

COLEGIUL NAȚIONAL ECONOMIC
"ANDREI BĂRBĂNTEANU"
BRAȘOV

1.24	Традиции	Аспекти на културата, разбирани в антропологичен смисъл като набор от умения, знания, вярвания, поведение, норми и ценности, които хората усвояват, тъй като са част от определено общество.
1.25	Градско пространство	Част от територия, характеризираща се с наличието на населени центрове и урбанизирани територии, свързани помежду си чрез инфраструктури, екосистемни услуги и екологични мрежи.

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

2. ОСНОВНИ ПОНЯТИЯ ЗА ОПИСАНИЕ НА ЛАНДШАФТА И ЦИФРОВО КАРТОГРАФИРАНЕ

2.1	Атрибут	Описателна информация, притежавана от географски обект като типична характеристика.
2.2	Таблица с атрибути	Той е неразделна част от информационния слой. Всяка таблица се отнася до хомогенна група от географски елементи на картата (пътища, реки, контурни линии и т.н.) и се състои от променлив брой редове и колони. Всеки ред (запис) съдържа описанието на единичен географски елемент, а всяка колона (поле или атрибут) съхранява определен тип информация.
2.3	Базови карти	Набор от карти за определена територия, изградени с топографски и фотограметрични техники, които представляват плановете (водни пътища, пътища, железопътни линии, мостове, къщи и др.) и алтиметрията, съставена от издигнати точки или контурни линии.
2.4	База данни	Наричан още архив, той представлява набор от информация от различни типове, структурирана обикновено в таблици с данни и според точни критерии, които позволяват бърз достъп до информация, защита и дълготрайност на данните, последователност, оперативна съвместимост и др.
2.5	Особеност	Геометричен и описателен обект, представляващ уникален антропоичен или природен „обект“, добре разграничен от другите подобни обекти, събрани в тематична карта или картографски слой.
2.6	Географска Информационна Система (ГИС)	Комплексен набор от хардуер, софтуер, човешки и интелектуални компоненти за придобиване, обработка, анализиране, съхраняване и представяне на данни, отнасящи се до територия в графична и буквено-цифрова форма.

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

2.7	Георефериране	Софтуерна процедура, която се състои в позициониране посредством точки с известни координати (контролни точки), векторни данни или растерно изображение в съответния район на реалната територия, според определена пространствена референтна система.
2.8	Слой	Информационен или географски слой, т.е. основна единица за управление на данни, която определя позиционни и тематични атрибути за елементите на картата на дадена област. Той представлява съвкупността от хомогенни елементи, които изграждат карта, като пътища, водни пътища, гори и др.
2.9	Карта	Визуално представяне на пространствени явления чрез набори от географски елементи както антропоични, така и природни (езера, реки, пътища, градове, паметници, пейзажи и т.н.), което предоставя два основни вида информация, т.е. „къде“ и „какво“ и други незадължителни данни, като хронология („кога“). Позицията ни позволява да разберем къде се намира определен географски елемент на повърхността на земята и какви са неговите взаимоотношения с другите елементи. Една карта може да бъде подходящо артикулирана в много различни тематични слоеве, за да предлага, архивира и управлява различни видове данни и свързана информация.
2.10	Мащаб на картата	Съотношението между разстоянието на картата и съответното разстояние на земята. Съотношението на мащаба, използвано за карта, определя съдържанието на информация и размера на областта, която може разумно да бъде представена. Обикновено картите се разграничават в голям мащаб (1: 500, 1: 1000, 1: 2000), среден мащаб (1: 5000, 1: 10 000) и малък мащаб (1: 25 000 нататък).

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

2.11	Географски информационни системи за участие на обществеността (PPGIS)	Набор от ГИС приложения, разработени за улесняване на най-широко обществено участие в процесите на планиране и вземане на решения.
2.12	Пространствени данни	Геометрични данни, характеризиращи се с постоянна препратка към географска координатна система.
2.13	Символи	Икони, използвани за представяне на хартия или видео на явленията, които се случват в картата. Могат да се попълват символи, напр. плътни, щриховани, тире-точка и т.н., или телена рамка и могат да представляват стандартни форми (кръст, звезда, триъгълник и т.н.) или да бъдат персонализирани от потребителите, за да посочат местоположението на географски, културен, времеви и т.н. „обект“, също чрез повтаряне на различни цветовете.
2.14	Тематичен слой	Представяне на растерна или векторна картография, в която точки, линии или повърхности са свързани със символи, запълвания или цветовете, които представляват резултат от качествен анализ (използване на земята, зони за градско планиране, интензивност на трафика по пътя и др.). Различните слоеве могат да бъдат повторно комбинирани в много различни карти, за да се получат различни представяния на природни и антропоични явления, исторически процеси и др.
2.15	Топология	Набор от правила за изрично дефиниране на пространствените връзки между характеристиките на даден слой или цял набор от данни.
2.16	Векторни геометрични примитиви	Полезни елементи за моделиране на геометрията на обекти от реалния свят и представянето им в картография, като се започне от точки, линии и области.

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

3. МАКРОКАТЕГОРИИ И ТИПОВЕ ПЕЙЗАЖИ ОТ ЕЖЕДНЕВИЕТО (TALKSCAPES)

N.	Макрокатегория		Синтетично описание	
3.1	BIODIVERSITYSCAPES		Ландшафти, в които човешките същества не са манипулирали пряко и/или силно оригиналната среда с конструкции, инфраструктури и други дейности, позволяващи опазването на оригиналните природни елементи и биоразнообразието.	
	Символ	TALKSCAPE ID	Синтетично описание	Възможни елементи/функции за картографиране
3.1.1		BIRDSCAPES	Характерни екологични ниши, обитавани от типична орнитофауна	Птици
3.1.2		ECOSYSCAPES	Съответни екосистеми	Природни резервати и др.
3.1.3		GEOSCAPES	Места от геоложки или геоморфоложки интерес	Геосайтове, планини и др.

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

3.1.4		GRASSSCAPES	Характерни елементи на флората	Растения
3.1.5		LAKESCAPES	Езерни пространства	Езерни пространства
3.1.6		RIVERSCAPES	Речни пространства	Речни пространства
3.1.7		SEASCAPES	Морски пространства	Морски пространства
3.1.8		WILDSCAPES	Природни места	Природни резервати, защитени територии, природни паркове и др.

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

N.	Макрокатегория		Синтетично описание	
3.2	CULTURALSCAPES		<p><i>Пейзажи, характеризиращи се с материално и преди всичко нематериално наследство, което включва спомени, често колективни факти, действия и взаимоотношения, ценности и сложни факти, близки до хората и техните чувства.</i></p>	
	Символ	TALKSCAPE ID	Синтетично описание	Възможни елементи/функции за картографиране
3.2.1		ARTSCAPES	Места от художествен интерес	Картинни галерии, стенописи и др.
3.2.2		CELEBRITYSCAPE	Значими герои за дадено място	Герои, които са значими за място и/или общност
3.2.3		CLIPSCAPES	Места от кинематографичен интерес	Места от кинематографичен интерес

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

3.2.4		CRAFTSCAPES	Места, свързани със занаятчийски традиции	Места, свързани със занаятчийски традиции
3.2.5		DANCESCAPES	Интересни места за танци	Театри и др.
3.2.6		DIGITALSCAPES	Места от цифров интерес	Места от цифров интерес
3.2.7		EDUSCAPES	Учебни места	Училища, университети, библиотеки и др.
3.2.8		ERASMUSCAPES	Места, свързани с изживявания по Еразъм+	Места, свързани с изживявания по Еразъм+
3.2.9		FOLKSCAPES	Значими елементи от фолклора	Традиционни фестивали и др.

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

3.2.10		FOODSCAPES	Места с кулинарен интерес	Места с кулинарен интерес
3.2.11		LEGENDSCAPES	Характерни легенди за една култура	Легенди
3.2.12		LITERATURESCAPES	Места с литературен интерес: книжни пейзажи поетични пейзажи стихотворения	Места с литературен интерес: книжни пейзажи поетични пейзажи стихотворения
3.2.13		MARKETSCAPES	Места от търговски интерес	Места от търговски интерес
3.2.14		MUSICSCAPES	Интересни за музиката места	Театри и др.

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

3.2.15		POSTSCAPES	Пощенски картички с пейзажи	Пощенски картички с пейзажи
3.2.16		PROVERBSCAPES	Характерни поговорки за една култура	Притчи
3.3.17		RELAXSCAPE	Места за релакс	Референтни места за релакс
3.2.18		SOCIALSCAPES	Места от социален интерес	Места от социален интерес
3.2.19		SOULSCAPES	Места от религиозен интерес	Църкви и др.
3.2.20		SOUNDSCAPE	Места, тясно свързани с традиционните звучи	Пасищни звънци и др.

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

3.2.21		SPORTSCAPES	Места от спортен интерес	Стадион и др.
3.2.22		VOICESCAPES	Места на традицията на разказване на истории	Устна традиция, разказ и др.
3.2.23		WATERSCAPE	Места, тясно свързани с наличието на вода	Бани и др.
3.2.24		WORDSCAPES	Име на места	Име на места

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

N.	Макрокатегория		Синтетично описание	
3.3	HEARTSCAPES		<i>Пейзажи, на които индивид или група хора приписват определена лична стойност, свързана с емоциите и спомените, които припомня и които го правят специален отвъд неговата обективна стойност.</i>	
	Символ	TALKSCAPE ID	Синтетично описание	Възможни елементи/функции за картографиране
3.3.2		PORTSCAPE	Пристанищни пейзажи	Пристанищни пейзажи
3.3.2		STREETSCAPE	Улични или пътни пейзажи	Улични или пътни пейзажи
3.3.3		URBANSAPES	Градски пространства	Площади, стълбища, алеи, дворове и др.

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TALKSCAPES

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES
BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

COLEGIUL NAȚIONAL ECONOMIC
"ANDREI BĂRBĂNTEANU"
BRAȘOV

3.3.4		VIEWSCAPES	Панорамни пейзажи	Живописни места
3.3.5		VILLAGESCAPE	Села	Села

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

N.	Макрокатегория		Синтетично описание	
3.4	HISTORYSCAPES		<i>Пейзажи, характеризиращи се с наличието на исторически следи, разказващи местната история на обекти и места</i>	
	Символ	TALKSCAPE ID	Синтетично описание	Възможни елементи/функции за картографиране
3.4.1		ARCHAEOCAPES	Археологически обекти и останки	Археологически обекти и останки
3.4.2		ARKSCAPES	Места от архитектурен интерес	Дворци, бани и др.
3.4.3		CASTLESCAPES	Важни замъци, които характеризират дадена територия	Замъци

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

3.4.4		HIDESCAPES	Изчезнали или невидими пейзажи	Изчезнали или невидими пейзажи
3.4.5		MEMORYSCAPES	Места, които вече не съществуват физически, но остават в паметта на тези, които живеят на определена територия	Древни дворци и др.
3.4.6		MILITARYSCAPES	Места, тясно свързани с военната функция	Крепост, порти, укрепления, кули и др.
3.4.7		TRAILSCAPE	Места, свързани с древни железници	Антична гара и др.

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

N.	Макрокатегория		Синтетично описание	
3.5	WORKSCAPES		<i>Пейзажи, характеризиращи се с производствени и снабдителни вериги, работилница за ръчни занаяти и др.</i>	
	Символ	TALKSCAPE ID	Синтетично описание	Възможни елементи/функции за картографиране
3.5.1		AGRISCAPES	Места, свързани със земеделските традиции	Места, свързани със земеделските традиции
3.5.2		POWERSCAPES	Енергийни места	Вятърни паркове, фотоволтаични централи и др.
3.5.3		RECYCLESAPES	Интересни места за рециклиране	Интересни места за рециклиране

Co-funded by the
Erasmus+ Programme
of the European Union

TALKSCAPES

TALKING ABOUT US AND OUR EUROPEAN COMMUNITIES
BY TALKING ABOUT OUR LIFE LANDSCAPES

COLEGIUL NAȚIONAL ECONOMIC
"ANDREI BĂRBEANU"
BRAȘOV

3.5.4		RURALSCAPE	Места, тясно свързани със селските традиции	Селски традиции
3.5.5		UNDERSCAPES	Подземни места	Пещери, кариери и др.